

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/51/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4419200572
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4419200572.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovvej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobcov: 1. L. F., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. T. XXX/X, Q. O., 2. X. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. T. XXX/X, Q. O., 3. T. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. T. XXX/X, Q. O., všetci zastúpení Mgr. Ľudovítom Paulovičom, advokátom so sídlom M. Rázusa 19, Lučenec, proti žalovaným: 1. Y. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXXX/XX, O., právne zastúpený JUDr. Marián Macko, advokát so sídlom Kocel'ova 2, Nitra, 2. KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, zastúpená JUDr. Felix Neupauer, advokát so sídlom Dvořákovo nábřežie 8/A, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 21.11.2019 č. k. 5C/5/2019-138, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach vo výrokoch I., II., III. a V. p o t v r d u j e .

Žalobcom v 1. až 3. rade priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade povinne spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1. rade nemajetkovú ujmu 20.000 eur, žalobkyni v 2. rade nemajetkovú ujmu v sume 8.500 eur a žalovanom v 3. rade nemajetkovú ujmu v sume 8.500 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Vo zvyšku súd žalobu zamietol a žalobcom v 1. až 3. rade priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v plnom rozsahu. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobcovia sa voči žalovaným v 1. a 2. rade domáhali zaplataenia nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli tým, že v dôsledku dopravnej nehody, ktorú spôsobil žalovaným v 1. rade prišli o manžela, otca a nevlastného otca, čím utrpeli veľkú citovú stratu. Žalovaný v 1. rade spôsobil dopravnú nehodu, za ktorú bol trestným rozkazom Okresného súdu v Nových Zámkoch zo dňa 22.08.2018 č. k. 4T/73/2018-471 uznaný za vinného, okrem iného aj z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 a 2 písm. a/ Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona, ktorého sa dopustil tým, že dňa 28.01.2017 ako vodič motorového vozidla sa plne nevenoval vedeniu vozidla. Pri predchádzaní nedodrжал dostatočný bezpečný bočný odstup od cyklistu Q. F., v dôsledku čoho narazil predným pravým blatníkom zozadu do jeho bicykla, čím došlo k pádu na čelné sklo motorového vozidla, pričom poškodený utrpel viaceré zranenia, v dôsledku ktorých dňa XX.XX.XXXX zomrel. Žalobkyňa v 1. rade tak prišla o svojho manžela, žalobkyňa v 2. rade o otca a žalobca v 3. rade o blízku osobu - nevlastného otca. Žalovanému za uvedený skutok bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov, ktorý mu bol podmiennečne odložený a bola mu uložená skúšobná doba 3 mesiace, súčasne mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 3 rokov a poškodení boli so svojimi nárokmi odkázaní

na civilný proces. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 3 ods. 1 OZ, § 11, § 13 ods. 1, 2 - 3 OZ, § 489, § 514, § 420 OZ ako aj ust. § 116 OZ a § 1 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z., § 4 ods. 1 - 4 uvedeného zákona, § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. Na základe vykonaného dokazovania zistil, že žalobcovia v 1. až 3. rade ako blízke osoby obeť autonehody sa domáhajú v tomto konaní voči žalovaným v 1. a 2. rade náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli tým, že v dôsledku smrtelnej dopravnej nehody, ktorú spôsobil žalovaný v 1. rade, utrpeli veľkú citovú stratu, t. j. došlo k zásahu do ich osobnostných práv a to najmä do ich práv a na súkromný a rodinný život, ktorý sa im smrťou otca a manželky nenávratne zmenil. Žalovaný bol v trestnom konaní uznaný vinným, pričom trestným rozkazom mal súd preukázanú zodpovednosť žalovaného v 1. rade za neoprávnený zásah do osobnostného práva žalobcov. Súd žalovaného v 1. rade právne posudzoval podľa ust. § 420 ods. 1 a 3. Obč. zák., mal za to, že ide o objektívnu zodpovednosť. Pre posúdenie právneho nároku žalobcu nemá žiadny vplyv skutočnosť, že žalovaný v 1. rade túto nehodu zavinil z neobstaranosti. Podľa názoru súdu, je pasívne legitimovaný, jeho zodpovednosť ako vodiča dopravného prostriedku vyplýva predovšetkým z ust. § 420 OZ. Tento žalovaný je priamym pôvodcom zásahu do osobnostných práv žalobcov. Čo sa týka legitimácie žalovaného v 2. rade, t. j. poisťovne, ktorej bolo motorové vozidlo, ktorým došlo k usmrtieniu blízkej osoby žalobcov poistené, pasívna legitimácia žalovaného v 2. rade vyplýva z ust. § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. a preto dospel k záveru, že obidvaja žalovaní sú pasívne vecne legitimovaní v tomto konaní. Žalobkyňa v 1. rade ako manželka obeť nehody si titulom nemajetkovej ujmy uplatnila sumu 40.000 eur a žalobcovia v 2. a 3. rade každý po 20.000 eur. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že pred nehodou žili spolu s obeťou nehody v jednej domácnosti pokojným šťastným životom, boli si navzájom blízki, vzájomne si pomáhali a podporovali sa. Konaním žalovaného v 1. rade došlo podľa súdu preukázateľne k zásahu do osobnostných práv žalobcov v 1. až 3. rade a preto na základe vykonaného dokazovania vyhodnotil nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy za oprávnený a akceptovateľný, pretože len samotné morálne zadosťučinenie v tomto prípade postačujúce nie je. Nepovažoval za dôvodnú vznesenú námietku žalovaného v 1. rade o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie, pretože táto je daná podľa ust. § 420 OZ. Tiež námietku žalovaného v 2. rade o jeho nedostatku pasívnej vecnej legitimácie vyhodnotil za neopodstatnenú, pričom poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn.

III. ÚS 666/2016. Mal teda za preukázané, že žalobcovia v 1. až 3. rade majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, súd však dospel k záveru, že táto bola uplatnená v neprimeranej výške. Nie je dostatočné a primeranej výšky je vo všeobecnosti veľmi náročné, pretože ľudský život nie je merateľný peniazmi. Súdu sa ako postačujúca javila primeraná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur, u žalobkyne v 1. rade a u žalobcu v 2. a 3. rade každého po 7.500 eur (správne malo byť uvedené 8.500 eur). Súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal na závažnosť vzniknuté ujmy, aj na okolnosti, ku ktorým došlo k porušeniu práva. Úmrtie v rodine, ako vyplynulo zo samotného dokazovania zasiahlo všetkých troch žalobcov veľmi intenzívne, čo je vzhľadom na ich vzájomné rodinné vzťahy plne pochopiteľné. Z uvedených dôvodov preto žalobu vo zvyšku zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, § 262 ods. 32 CSP ako aj čl. 4 ods. 1, 2 CSP. Keďže v danej veci priznanie plnenia záviselo od úvahy súdu, súd mal za to, že žalobcom v 1. až 3. rade prináležia trovy konania vo výške 100%.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalovaný v 2. rade a to s výnimkou výroku IV. a domáhal sa zmeny rozsudku súdu prvej inštancie tak, že žaloba voči žalovanému v 2. rade bude zamietnutá. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že odvolanie odôvodňuje ust. § 365 ods. 1 písm. d/ a h/ CSP. Namietal, že súd prvej inštancie sa v rozsudku dostatočne nevysporiadal s relevantnou právnou argumentáciou žalovaného v 2. rade a konštantnou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR v otázke absencie priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou ako takou a zásahom do osobnostných práv žalobcov, čo je v rozpore s § 220 ods. 3 CSP, čím zaťažil rozsudok vadou arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti a vo vzťahu k žalovanému v 2. rade nesprávne právne vec posúdil. Pokiaľ už mal súd prvej inštancie za to, že žalovaný v 2. rade je v konaní pasívne vecne legitimovaný, bolo z jeho strany nevyhnutné dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t. j. protiprávnosťou konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania a to vo vzťahu k žalovanému v 2. rade a v kontexte celého Zákona o PZP. V tejto súvislosti poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 32/2007, 3Cdo 18/2013, 2 Cdo 73/2006. Vzhľadom na skutočnosť, že vo vzťahu k žalovanému v 2. rade je poisťovnou udalosťou dopravná nehoda a zásah do osobnostných práv žalobcov nastal sprostredkovanou, v dôsledku reakcie na už primárne a priame následky tejto dopravnej nehody - úmrtie rodinného príslušníka, neexistuje vo vzťahu k žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčina s poisťovnou udalosťou ako takou, v zmysle § 5 ods. 1 písm. h/ Zákona o PZP. V prípade akceptovania premisii, že pod škodou na zdraví je možné extenzívnym výkladom zahŕňať aj

nemajetkovú ujmu pozostalých, je potom poisťovateľ - žalovaný v 2. rade priamo zo Zákona o PZP defacto aj de iure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu) a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, keďže žalobcovia neboli priamym účastníkom dopravnej nehody. Tejto argumentácii žalovaného v 2. rade súd prvej inštancie relevantne nevenoval na žiadnom mieste rozsudku pozornosť. Práve z tohto dôvodu Zákon o PZP obsahuje zákonnú výlukou z povinnosti plniť za poisteného, pokiaľ škoda nie je v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou vo všeobecnosti.

3. Žalobcovia sa k odvolaniu nevyjadrili.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote (§ 362 CSP) a že spĺňa náležitosti § 365 a nasl. CSP, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v jeho napadnutých častiach podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdiť.

5. V preskúmanom prípade nebolo sporné, že dňa 28.01.2017 došlo k dopravnej nehode, ktorú spôsobil žalovaný v 1. rade a pri tejto nehode došlo k úmrtiu cyklistu Q. F. - manžela žalobkyne v 1. rade, otca žalobkyne v 2. rade a nevlastného otca žalobcu v 3. rade. Keďže rozsudok súdu prvej inštancie napadol odvolaním len žalovaný v 2. rade, prieskumom odvolacieho konania boli odvolacie dôvody, ktoré žalovaný v 2. rade vo svojom odvolaní uvádzal. Tento uviedol, že ak by aj súd prvej inštancie dospel k záveru o jeho pasívnej vecnej legitímácii, nedostatočne sa zaoberal námietkou príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a vznikom škody. Súd prvej inštancie po právnej stránke vec posúdil tak, že pasívna vecná legitímácia žalovaného v 2. rade je daná a s takýmto právnym posúdením sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

6. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd poznamenáva, že pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitím zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení najmä na ust. § 4 ods. 2 zákona, ktorý upravuje vecný rozsah poistného krytia v našom právnom prostredí a pojem škoda je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné vykladať eurokonformne. Rozhodujúcim je v danej veci rozsudok ESD C-22/12 vo veci M. a odkaz na prijaté tri európske smernice týkajúcej sa povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, neskôr v roku 2009 konsolidovaných smernicou 2009/103. K námietke nepriameho účinku smerníc odvolací súd udáva, že táto charakteristika smerníc nič nemení na potrebe uplatňovania princípu prednosti práva ES pred národným poriadkom za každých okolností. Aj v prípade, že nedochádza k priamej aplikácii konkrétnej právnej normy ES, to znamená, keď sa na určitý právny prípad aplikuje norma vnútroštátna, mala by byť interpretovaná a použitá v súlade s právom ES. Z judikatúry Európskeho súdneho dvora vyplýva, že členské štáty musia pri výkone svojich právomocí v tejto oblasti rešpektovať právo únie, a že vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú náhradu škody pri dopravných nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu odhľadávať smernici jej potrebný účinok (rozsudok ESD z 09. 06. 2011 vo veci C-409/2009). Z vyššie označeného rozsudku ESD vo veci M. taktiež vyplýva, že pojem škody treba vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby, pri prevádzke dopravných prostriedkov. V danom rozsudku totiž ESD nehovorí o samostatnom, od pojmu škoda oddelenom pojme nemajetkovej ujmy, ale hovorí o „škode z dôvodu nemajetkovej ujmy“. Z tohto slovného spojenia je zrejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu. Za rozhodujúce je konštatovanie, že zodpovednosť poisteného vzniká na základe dopravnej nehody a máva občianskoprávnu povahu. Vo svetle uvedeného (eurokonformného) výkladu ust. § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto je poisťiteľ zodpovednosti za škodu pasívne vecne legitímovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení, vznikla povinnosť uhradiť škodu žalobkyni.

7. Aj keď otázka pasívnej legitímácie poisťovne v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka za zásah do osobnostných práv pozostalých spôsobený usmrtením

blízkej osoby pri dopravnej nehode a jej krytia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zák. č. 381/2001 Z. z. už bola v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR riešená (rozsudok 3Cdo/301/2012 z 31. 03. 2016) v zmysle ktorého plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z § 13 ods. 2 OZ, odvolací súd sa pri riešení tejto otázky odklonil od rozhodovacej praxe, pričom vychádzal z uznesenia Ústavného súdu SR zo dňa 17. 08. 2016 sp. zn. I. ÚS 474/2016, kde v obdobnej veci bola sťažnosť poisťovne odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Ústavný súd v tomto rozhodnutí zaujal názor, že článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166 /EHS z 24. 04. 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti článok 1 ods. 1 a 2 druhej Smernice Rady 84/5/EHS z 30. 12. 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zmenenej a doplnenej Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. 05. 2005 a článok 1 prvý odsek tretej Smernice Rady 90/232/EHS zo 14. 05. 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode ako aj náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vi veci samej. Poukázal na ďalšie svoje rozhodnutie pod sp. zn. III.ÚS/646/2012, na základe ktorého aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13) umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Ústavný súd k danému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla ako aj aplikujúc extenzívny pojem náhrada škody. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný v 2. rade je pasívne legitímovaný v danej veci.

8. Definíciu ustálenej rozhodovacej praxe podal judikát R 71/2018 (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo 29/2017 z 24. januára 2017, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018). V zmysle tohto judikátu patria pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu. alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

9. Názorným príkladom ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je rozhodnutie Najvyššieho súdu z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, ktorým poukazuje na rozdielnosť doterajšej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. V odôvodnení vysvetlí, že pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, keďže citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú.

K záveru o potrebe krytia náhrady nemajetkovej ujmy z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla dospel dovolací súd s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z.

10. Tu je nevyhnutné poukázať aj na skutočnosť, že po vydaní rozhodnutia z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Otázka bola najvyšším súdom posudzovaná v súlade so závermi vyjadrenými v uvedenom rozhodnutí napríklad už v rozhodnutiach zo 14. júna 2017 sp. zn. 3 MCdo 1/2016, z 27. februára 2018 sp. zn. 6 Cdo 206/2017, z 27. februára 2018 sp. zn. 6 Cdo 143/2017, z 29. novembra 2018 sp. zn. 6 Cdo 80/2018, sp. zn. 8 Cdo 6/2018 z 27. septembra 2018. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016 bolo napokon prijaté aj do Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018, pod č. 61 s právnou vetou: „Škodu pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv spôsobenom prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. Týmto postupom najvyššieho súdu bolo dosiahnuté názorové zjednotenie dovolacích senátov v predmetnej problematike, čím zároveň došlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v otázke povinnej vecnej legitimácie poisťovne, ako aj eurokonformného výkladu pojmu škoda, ktorá zahŕňa škodu majetkovú, ale aj nemajetkovú ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, spočíva na správnom právnom posúdení a je v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

11. Žalovaný v 2. rade ďalej namietal, že súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal s otázkou príčinnej súvislosti, keď opakovane namietal, že neexistuje vo vzťahu k žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčina súvislo s poistnou udalosťou ako takou v zmysle ust. § 5 ods. 1 písm. h/ Zákona o PZP.

12. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza nasledovné:

1. v rozsudku z 27. októbra 2010 sp. zn. 1Cdo 77/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky za správny označil záver súdov nižších stupňov, že do osobnostných práv oprávnených osôb bolo zasiahnuté zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul ich blízky príbuzný (syn a brat),

2. v rozsudku zo 17. februára 2011 sp. zn. 5Cdo 265/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou“. Na inom mieste odôvodnenia tohto rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že „zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti“,

3. existencia neoprávneného zásahu do práva na súkromie a rodinný život, ktorý bol spôsobený usmrtením blízkeho rodinného príslušníka pri dopravnej nehode, konštatoval Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí z 20. apríla 2011 sp. zn. 4Cdo 168/2009,

4. v rozsudku z 27. novembra 2012 sp. zn. 2Cdo 194/2011 Najvyšší súd Slovenskej republiky, i keď primárne riešiac otázkou premlčania práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, konštatoval, že zavineným usmrtením chodca pri dopravnej nehode bolo zasiahnuté do práva na súkromie a rodinný život jeho blízkej príbuznej.

Vyššie (len ako príklad) uvedené rozhodnutia potvrdzujú, že v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa uplatňuje ako jednotná názor, v zmysle ktorého súčasťou práva na ochranu

súkromia chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami, a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní bolo nesporne preukázané, že v danej právnej veci na strane žalobcov boli preukázané podmienky vzniku nemajetkovej ujmy a to:

1. neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti,

2. namajetková ujma na osobnosti,

3. príčinná súvislosť medzi nimi, preto primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu žalovaných do osobnostných práv žalobcov je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď primerané, morálne zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ (nepeňažná satisfakcia) nie je postačujúce. V tejto súvislosti odvolací súd potrebuje zdôrazniť, že odkaz na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 73/2006 žalovaným v 2. rade nie je na možný prípad aplikovať, pretože v tom prípade sa žalobcovia domáhali náhrady škody (ktoré predstavovali náklady na zriadenie pomníka, zakúpenie vecí potrebných na oblečenie nebohého syna žalobcov, náhrady cestovných výdavkov pri návštevách syna žalobcov), pričom v danom prípade sa žalobcovia domáhali náhrady nemajetkovej ujmy ako ochrany osobnosti v zmysle ust. § 11 a § 13 OZ, preto odkaz na nedostatok príčinnej súvislosti je neadekvátny. Pokiaľ ide o samotnú výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, odvolací súd sa takto priznanou výškou nemajetkovej ujmy plne stotožňuje a rozhodnutie v tejto časti považuje za správne. Napokon v tomto smere zo strany žalovaného v 2. rade ani námietky podané neboli, keď tento v podstate namietal len nedostatok príčinnej súvislosti. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v napadnutých častiach potvrdil.

14. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a úspešným žalobcom v 1. až 3. rade priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).